

Pestprotocol

BS Leyenbroek

BS Leyenbroek Leyenbroekerweg 105 6132 CD Sittard Tel.: 046-4513138

✉ info@bsleyenbroek-sittard.nl

Pestprotocol

Pesten kan een ingrijpend en hardnekkig probleem zijn op de basisschool. Gelukkig is er voor scholen inmiddels allerlei materiaal ontwikkeld om daadwerkelijke actie tegen pestproblemen te ondersteunen. We hebben een concreet stappenplan opgesteld voor de aanpak van pestproblemen.

Uitgangspunten daarbij zijn:

1. de school kiest voor een teamgerichte aanpak.
2. de school kiest voor een structurele aanpak.
3. de stappen zijn goed te realiseren in de dagelijkse onderwijspraktijk.

“Waar moeten we beginnen en hoe gaan we verder?” is de vraag die in ons stappenplan wordt beantwoord.

In de eerste weken van het schooljaar voeren we in alle groepen allerlei groepsvormende activiteiten uit. Meestal in de vorm van spelletjes en energizers. Ook stellen de kinderen met de leerkrachten de klassenregels op.

Tegelijkertijd wordt in de groepen het verschil tussen plagen, ruziën en pesten besproken.

Daarbij bieden we de kinderen een hulpmiddel aan om ongewenst gedrag te stoppen. De STOP=STOP methode gebruiken de kinderen om duidelijk aan te geven dat ze iets niet willen. Door middel van rollenspelen in de groep wordt dit geoefend. Ook stellen we aan de orde hoe te handelen als iemand de STOP negeert.

Per week worden in september en oktober de schoolregels tegen pesten centraal gesteld.

In november wordt de VISEON vragenlijst ingevuld door de leerkrachten en de leerlingen van de bovenbouw om zicht te krijgen op het welbevinden van de kinderen.

Pestproblemen op school kunnen ook te maken hebben met allerlei aspecten die betrekking hebben op de schoolorganisatie. We besteden aandacht aan de inrichting en aankleding van de school, de wijze van leerlingbegeleiding, de gehanteerde werkvormen, aandacht voor het omgaan met elkaar, contacten met ouders, e.d. en zo nodig stellen we onze handelwijze bij.

De bekende pesterijen hebben we intussen proberen op te lossen door met alle partijen te praten en oplossingen te bespreken. We spreken met de pester(s), het slachtoffer, de ouder(s) van beide partijen en de klasgenootjes.

De schoolregels tegen pesten worden ook gevisualiseerd en in school opgehangen. Tenslotte nemen we in januari de vragenlijst pesten af om te zien of en waar er in school nog gepest wordt. Daarna volgt weer de gerichte aanpak. Bij de overdracht naar de volgende jaargroep worden deze gegevens besproken en starten we weer met de preventieve activiteiten.

De coördinatie van de aanpak pesten wordt verzorgd door een van de leerkrachten.

Stappenplan

1. Groepsvorming

In het begin van het schooljaar wordt er intensief gewerkt aan een relatie tussen de leerkracht en de kinderen en tussen de kinderen onderling. Dit gebeurt o.a. door middel van activiteiten op sociaal-emotioneel gebied (energizers, gesprekjes, rollenspel etc). In het weekrooster wordt er een moment gereserveerd voor sociale vaardigheden (gedurende het hele jaar). Verder stelt de leerkracht **samen** met de kinderen de klassenregels op, zodat het ook de regels van de klas worden. Gebruik van de slang kan, maar mag worden aangevuld met groepspecifieke regels.

STOP=STOP centraal stellen. Leerkrachten vinden de benodigde informatie in de publicatie "Van Pesten naar een Wijgevoel". Zie ook Bijlage 1 STOP=STOP

Elke week een regel tegen pesten centraal stellen; regel bespreken, linken aan groepsvorming en energizers. Stimuleren van positiviteit.

Ouders op de hoogte stellen via ISY. Bijlage 2 Regels tegen pesten

2. Voortraject pesten – plagen – ruzie maken

Er is een verschil tussen pesten, plagen en ruzie maken. Kinderen gebruiken vaak de woorden door elkaar. Het is dan ook belangrijk dat de kinderen weten wat de begrippen inhouden en wat het verschil is. Dit wordt besproken in de klas. Zie ook blz. 7 van de reader "Van Pesten naar een Wijgevoel".

Maak gebruik van de leskist pesten van de GGD. Laat filmpjes zien en bespreek die met de kinderen. Rollenspel maakt vaak veel duidelijk. Observeer de kinderen in hun spelgedrag en evalueer de pauzes.

Je kunt van **plagen** spreken, als beide partijen even sterk zijn, en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen.

Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Door zo nu en dan een beetje geplaagd te worden en terug te plagen zal de sociale weerbaarheid van een kind vergroot worden. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

Kinderen met een laag zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, of (ex-)slachtoffers van pesten kunnen vaak niet tegen plagen; zij pikken de signalen van warmte niet, of onvoldoende op.

Ruzie maken wordt door kinderen nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden.

Een ruzie is een conflict tussen mensen over een bepaalde zaak. Bijvoorbeeld over spelregels bij het knikkeren, of over het feit of er nu wel of niet voor het "echte" werd

gespeeld. Als een ruzie uitgesproken is kunnen de voormalige ruziemakers vaak weer samen door één deur.

Bij pestgedrag gaat het niet om een zaak (in ons voorbeeld de knikkers) maar om het beschadigen van een persoon.

Definitie over **pesten** volgens Bob van der Meer:

"Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet meer in staat is / zijn zichzelf te verdedigen."

Bij pesten is er een duidelijke slachtofferrol en een daderrol.

Pesten is zeer slecht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het slachtoffer.

Het slachtoffer kan volledig getraumatiseerd worden.

Trouwens pesten is ook slecht voor de pester, want ook hij ontwikkelt een manier van omgaan met andere mensen, die ervoor zorgt, dat hij 400% meer kans heeft om in de criminaliteit te komen.

Pesten is kindermishandeling tussen kinderen onderling!

Pesten is koud. De pester voelt geen warmte voor zijn slachtoffer en heeft geen respect voor hem of haar. Je ziet de ogen van een pester geen warmte uitstralen.

Stap 1 en 2 uitvoeren vóór de herfstvakantie.

3. Analyse van de schoolomgeving.

Pestproblemen op school kunnen ook te maken hebben met allerlei aspecten die betrekking hebben op de schoolorganisatie. Hieronder kunnen we rangschikken: de inrichting en aankleding van de school, de wijze van leerlingbegeleiding, de gehanteerde werkvormen, aandacht voor het omgaan met elkaar, contacten met ouders, e.d

De aandachtspunten zijn ontleend aan de literatuur.

4. Viseon (signalering november)

In november neemt de leerkracht (groep 3 t/m 8) voor het eerst Viseon af. Op deze manier krijgt de leerkracht een nog duidelijker beeld van het sociaal-emotioneel functioneren van de individuele leerlingen en van de groep als geheel. Bepaalde problemen kunnen gesignaleerd worden. Op het moment dat een leerling een D of een E score behaalt, kan de leerkracht vervolgens actie ondernemen. De resultaten worden besproken met de IB-er. In juni kan Viseon voor de tweede keer worden afgenomen (resultaatmeting). Zo volgt de leerkracht voortdurende de sociaal-emotionele ontwikkeling van de groep en wordt duidelijk wat het resultaat is van de eventuele ondernomen acties. vt. gebruik maken van meldingsformulier (bijlage 5)

In groep 1 t/m 3 observeren en eigen signalering hanteren. Aan de hand van de uitslagen in gesprek gaan met het gepeste kind, pester en de ouders van beiden.

5. Vragenlijst pesten (januari)

In januari neemt de leerkracht (groep 4 t/m 8) de vragenlijst "pesten" af. De leerlingen geven antwoord op vragen, die de leerkracht inzicht geeft over het pestgedrag binnen de groep. De antwoorden op de vragen worden door de coördinator geanalyseerd en de leerkracht kan indien nodig actie ondernemen. De leerlingen van groep 1 t/m 3 kunnen de vragenlijst niet invullen. De leerkracht beoordeelt door middel van observaties. Zie bijlage 4.

6. Aanpak van uitslag vragenlijst

Op het moment dat blijkt dat er gepest wordt in de groep, voert de leerkracht gesprekken met:

- de gepeste en ouders
- de pester en ouders
- de groep

De leerkracht bespreekt het probleem en maakt duidelijke afspraken met de groep. De groep kan de gepeste en de pester op deze manier helpen. Zo werkt de hele groep aan een prettige sfeer in de klas. Deze 5-sporenaanpak wordt in de reader "Van Pesten naar een Wijgevoel" uitgebreid toegelicht. Zie pagina 27-40.

7. Na 14 dagen evalueren

Als nu blijkt dat er vooruitgang geboekt wordt, kunnen de gesprekjes afgebouwd worden. Blijft de pester toch nog doorgaan, dan kunnen de volgende stappen gevolgd worden:

1. De ouders van de gepeste uitnodigen, samen met de pester zelf, eventueel eerst nog een voorgesprek met de ouders.
2. Aangeven, wat u al gedaan heeft, en dat dat blijkbaar niet helpt.
3. Aangeven, dat de pester best een aardig persoon is, maar dat het pesten morgen moet stoppen! Hoe dan ook!
4. U hoort nu alle "ja maren" aan en geeft daarop antwoord, en geeft gelijktijdig aan, dat de bal nu volledig bij de pester en zijn ouders ligt.
5. U geeft aan, dat het in belang van de pester, de gepeste en de rest van de groep is, dat het pesten stopt. U wilt de pester best helpen met, maar als de pester nogmaals pest, dan.....(sanctie).
6. Hierbij komt ook het bespreken van maatregelen en het inschakelen van hulp door externe deskundigen aan de orde. Te denken valt aan training sociale vaardigheid, weerbaarheidstraning, groepstraining, maar ook disciplinaire maatregelen. Als de ouders van de pester niet akkoord gaan, dan moet men maar uitkijken naar een andere school. Wij als school willen alle kinderen helpen, die bij pesten betrokken zijn, maar als het echt niet anders kan, dan gaat gepeste boven de pester!

De coördinatoren aanpak pestproblematiek blijven dit volgen en bespreken de voortgang met de directeur.

Bijlage 1

STOP=STOP

7.1. inleiding

Pesten is slecht voor gepeste, pester en de rest van de groep. De één heeft kans voor zijn leven beschadigd te worden, de ander heeft veel meer kans om in de criminaliteit te belanden, en de rest van de groep.....

Pesten is een zeer ongezonde situatie voor letterlijk iedereen. Niet alleen de sfeer wordt door pestproblemen verslechterd, maar ook het leerproces wordt verstoord.

Een goed pedagogisch klimaat, waarin pesten "not done" is, geeft kinderen en leerkrachten een veilige, en leuke werkplek, waar het goed toeven is.

Voor de hieronder beschreven **stopmethode (7.2.)** heeft u **geen** formulieren nodig, **geen** observatiemappen en na invoering **bespaart** het tijd, want de kinderen leren voor een groot deel zelf hun problemen op te lossen. U komt alleen in beeld, als de beide partijen er niet uit komen.

Tevens is er geen misvatting meer mogelijk over wanneer een kind over de grens van een ander kind gaat d.m.v. de stopmethode.

De hele methode gaat uit van een **win-win-strategie** en de vooronderstelling **dat iedereen er mag zijn.**

In zeer extreme gevallen waar een win-win-situatie onhaalbaar is, kiest de school voor de gepeste.

Hoofdstuk 7.3. geeft u handreikingen om het wijgevoel in de groep te bevorderen.

In hoofdstuk 7.4. wordt de rol besproken die de vertrouwenspersoon kan hebben, en u krijgt een anti-pestprotocol voorgeschoteld in hoofdstuk 7.5.

Verder in hoofdstuk 7.6. een anti-pestprocedure na een klacht over pesten en tenslotte een schoolbeleidsplan m.b.t. het aanpakken van pesten in hoofdstuk 7.7.

7.2. de stopmethode

.....Als je wilt dat een ander stopt met "iets" wat jij niet wilt, dan zeg je "stop", de ander moet dan direct stoppen.....

Dit klinkt u wellicht zo simpel in de oren, dat u zich afvraagt of deze simpele afspraak wel werkt. Het antwoord is ook simpel "ja!"

Zonder handelingsplan (jammer hè), zonder "tig" observatieformulieren, zonder administratie zelfs, werkt deze methode.

Hieronder ga ik beschrijven, hoe u de methode kunt invoeren, waar u tegenaan kunt lopen, en wat voor voordelen u nog meer met deze methode in school haalt. De **stopmethode** is te gebruiken op scholen waar pesten (op dit moment) een zwaar probleem is; de stopmethode is dan eerst een noodstopmaatregel, maar de stopmethode kan ook prima als preventiemethode gebruikt worden op scholen waar pesten nu geen probleem is. Een kind, en ook een leerkracht kan met de stopmethode duidelijk de grens aangeven. Tot hier en niet verder. Daarnaast is ook overduidelijk, indien iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat. Dit voorkomt een hoop heen en weer gepraat. STOP = STOP.

Voorbeelden.

Marieke zit steeds aan het haar van Els te draaien. Els heeft daar genoeg van en zegt: "Blijf nou van mijn haar af!" Marieke gaat even later weer door, en dan zegt Els "Stop". Marieke weet nu heel duidelijk, dat Els er genoeg van heeft, en als ze door gaat, dat Els dat kan melden bij de leerkracht. Want als je door een stop heen gaat heb je een probleem.

Henk zit Mustafa een beetje te dollen over het verliefd zijn van Mustafa op Carla. Eerst vindt Mustafa dit niet zo erg, maar als Henk ook op het plein blijft doorgaan zegt Mustafa "stop". Henk weet nu, dat wanneer hij doorgaat, dat Mustafa dit kan melden bij de pleinwacht.

Vera en Robert-Jan vechten op het schoolplein. De leerkracht rent er naar toe en roept: "stop". Als er nu nog iemand doorgaat met vechten, dan zijn er twee problemen. Een probleem, dat opgelost moet worden m.b.t. het vechten, en een probleem van het doorgaan na een "stop".

Een leerkracht zit wat speels aan de oren van een kind te trekken. Het kind wil gaan voetballen en zegt nu "stop". De leerkracht stopt nu direct.

Met de stopmethode kan iedereen zijn of haar grens aangeven / duidelijk maken. Het geeft niet of je sterk, zwak, stoer, enz. bent. STOP = STOP
In een klas waar veel kinderen over de grenzen van elkaar heen gaan, of pestgedrag is, behoort de stopmethode tot een prima noodstopprocedure. In een groep waar alles wel lekker gaat, is de stopmethode gewoon een duidelijke regel, die zo nu en dan gebruikt wordt.

Na de bovengenoemde voorbeelden, volgt hieronder de stopmaatregel, en wat je kunt doen, als de stopmaatregel overtreden wordt.
Ik neem het voorbeeld van Henk en Mustafa erbij.

Henk zit Mustafa een beetje te dollen over het verliefd zijn van Mustafa op Carla. Eerst vindt Mustafa dit niet zo erg, maar als Henk ook op het plein blijft doorgaan zegt Mustafa "stop". Henk gaat na de "stop" van Mustafa door. Mustafa gaat nu naar de pleinwacht en vertelt, dat Henk "door zijn stop is heen gegaan." De leerkracht laat Henk komen, vraagt nog niet om uitleg, maar zegt alleen: "Mustafa zegt, dat jij door zijn stop bent heen gegaan." Gaan jullie maar even bij de muur staan (of ergens anders) en praat het maar met elkaar uit. Als jullie eruit zijn, komen jullie je maar weer even melden." Even later komen Mustafa en Henk er weer aan en zeggen: "Het is opgelost" De leerkracht vraagt ook aan Henk of hij het opgelost vindt, en als dat zo is, kunnen de beide jongens weer gaan spelen. De leerkracht vraagt bewust niet meer wat er gebeurd is, om een welles - nietes situatie te voorkomen. Opgelost is opgelost!

*Indien Henk en Mustafa er niet uitkomen, dan komt de leerkracht als bemiddelaar erbij. Hij vraagt niet wat er gebeurd is, maar vraagt aan Mustafa wanneer hij het probleem opgelost vindt. Dit kan de leerkracht ook aan Henk vragen. De zaak is pas opgelost als iedereen blij is, ook de leerkracht. **Het zinnetje "als iedereen blij is", houdt in, dat alle betrokkenen tevreden zijn, hetgeen je moet kunnen zien aan ontspannen en vrolijke uitdrukkingen op de gezichten.***

Indien een probleem moeilijk oplosbaar lijkt, zal vaak blijken, dat het niet alleen gaat om het huidige probleem, maar dat er al meer problemen zijn geweest (wrok) die niet goed zijn uitgepraat. De leerkracht kan dan met de jongens om tafel gaan zitten. Als dat niet op dat

moment kan, maakt de leerkracht met de jongens een afspraak voor een probleemoplossend gesprek.

U ziet, dat er niet automatisch straf volgt na "het door de stop heen gaan" De reactie op een "door de stop heen gaan" is het volgen van de hier onderstaande procedure!

1. De benadeelde meldt zich bij de leerkracht met de klacht.
2. De leerkracht laat het kind, dat door de stop heen ging, bij zich komen.
3. De leerkracht geeft de kinderen de opdracht om hun probleem uit te praten, en als dat gelukt is, om dat even te melden. Ze hoeven verder niet te zeggen hoe ze het opgelost hebben, of wat het probleem was.
4. De kinderen komen weer bij de leerkracht en melden, dat ze er uit gekomen zijn, of dat ze er niet uitkomen. Als het ene kind meldt, dat ze er uit gekomen zijn, dan vraagt de leerkracht nog aan het andere kind of hij het probleem ook opgelost vindt. Zo ja, dan kunnen de kinderen weer gaan spelen, en als het andere kind het probleem nog niet opgelost vindt, dan moeten ze weer gaan praten. Indien de kinderen aangeven, dat ze er niet uitkomen, dan volgt punt 5.
5. Indien de kinderen er niet uitkwamen, dan komt de leerkracht erbij en vraagt: "Wanneer is het probleem opgelost voor jou?" Dit vraagt de leerkracht aan beide kinderen (om de beurt). De leerkracht vraagt in dit stadium dus niet: "Wat is er gebeurd?" Vaak is het probleem nu opgelost.
6. Indien het probleem niet opgelost wordt en de kinderen toch precies willen vertellen wat er gebeurd is, dan is de kans groot, dat de onderlinge strubbelingen, al ondergronds langer aan de gang zijn. Maak dan een afspraak voor een uitvoerig gesprek.
7. Richt je in een gesprek, nadat alle ellende van het verleden besproken is, op hoe het in de toekomst verder moet gaan. Als een kind blokkeert volgt punt 8.
8. Een kind kan gaan mokken of blokkeren, omdat het kind:
 - verwacht dat de ander zich toch niet aan de afspraken houdt;
 - een zwak zelfbeeld heeft;
 - nog niet genoeg sociale vaardigheden in huis heeft, om problemen uit te praten;
 - te veel in het gevoelsgebied blijft hangen;
 - in het verleden "geleerd" heeft dat mokken extra aandacht geeft en / of met mokken vaak zijn zin krijgt.

Als een kind verwacht, dat de ander zich toch niet aan zijn afspraak zal houden, dan kan de leerkracht proberen uit te vinden, waarom het kind dat verwacht. Heeft het kind weinig vertrouwen in alle kinderen of alleen in dat ene specifieke kind (en wellicht terecht). Maak dan goede afspraken, waarin beloning en sancties kunnen worden opgenomen.

Als een kind een zwak zelfbeeld heeft, zich snel overtroeft voelt, of teveel in het gevoelsgebied blijft hangen, dan verwijst ik u graag naar hoofdstuk 9.

Als een kind nog sociaal vaardiger moet worden, dan verwijst ik graag naar hoofdstuk 10.

Indien een kind mokt om zijn zin te krijgen, dan aangeven, dat je het probleem best wilt helpen oplossen, maar dat dat nu niet lukt omdat hij mokt. Na deze mededeling, laat je het andere kind eerst naar huis gaan, en je vraagt de "mokker" of die je nog even wilt helpen met..... Soms komt een kind dan ineens los. Je geeft dan aan, dat je het probleem nu niet kunt meehelpen lossen, want het andere kind is al weg, maar je kunt het mokken bespreken en aangeven, dat mokken in dit soort situaties niets oplevert.

Ik heb nu tot in het extreme aangegeven, wat er mis kan gaan, en wat u daaraan kunt doen. Kinderen, die ervaren zijn met de stopmethode, doorlopen meestal de punten 1,2, 3 en 4, waarbij ze zich afmelden, omdat het probleem is opgelost. Dit bespaart enorm veel

leerkrachttijd, want de leerkracht hoeft in feite niets te doen, en de kinderen worden steeds sociaal vaardiger en leren hun eigen problemen oplossen.

Sommige ouders vinden, dat de leerkracht het probleem moet oplossen. Je onthoudt het kind daarmee de mogelijkheden, om vaardigheden aan te leren, om zelf problemen aan te pakken. Een ouder, die steeds voor het kind alle ruzies probeert op te lossen, is als een ouder, die bij zwemles van het kind, zelf het water induikt, waardoor het kind nooit leert zwemmen.

U moet dit natuurlijk niet verwarren, met leerkrachten, die kinderen wegsturen met de opmerking of houding van: "niet zeuren, ik drink nu koffie." Deze leerkrachten helpen de kinderen niet om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Deze leerkrachten zijn als leerkrachten, die een kind bij het zwemmen direct in het diepe gooien en verwachten dat een kind direct kan zwemmen.

Het invoeren van de (nood) stopprocedure vergt niet zoveel werk en kan op de volgende manier gebeuren.

- De leerkracht vertelt wat de stopregel inhoudt → STOP = STOP.
- De leerkracht legt duidelijk de procedure uit voor als een kind *door een stop heen gaat*.
- De leerkracht spreekt vertrouwen in de groep uit.

Wanneer kun je deze methode invoeren?

Je kunt de methode invoeren, als je als team met deze methode (zie procedure) wilt gaan werken. Vertel door de hele school gelijktijdig over het invoeren van de stopregel, liefst voor het speelkwartier.

Wat zie je in de beginperiode gebeuren:

- kinderen gaan met het woordje "stop" spelen, proberen het uit op elkaar, want met het woordje "stop" heb je veel macht. Zeker kleuters vinden het leuk om deze methode uit te proberen op bekende kinderen uit hogere groepen;
- met de nodige humor, zeggen ze tegen u: "stop met huiswerk geven", "stop met ademen", enz.

Laat de kinderen rustig begaan en bespreek wanneer je de "stop" kunt gebruiken. Leg die situaties niet helemaal vast, want je krijgt altijd weer nieuwe situaties. Je kunt wel werken met voorbeelden. Na een week is de nieuwigheid er wel van af en zal de "stop" alleen gebruikt worden, indien nodig.

- Het uitpraten van problemen, door een stop heengaan, moet geleerd worden. Dit kunt u oefenen met de kinderen, maar dat hoeft niet echt. Indien u met een kind, die door uw "stop" heen gaat, een kort gesprekje houdt, zoals dat moet, dan leert de klas daar ook van.

Los van de stopmethode is de procedure "van een probleem uitpraten" ook uiterst effectief om andere problemen op te lossen.

Kunnen kleuters ook werken met de stopmethode en problemen uitpraten?

Ja, dat kunnen de meeste kleuters. Het inoefenen en de uitpraatprocedure kan d.m.v. poppenkast, of verhaaltjes geoefend worden.

Het enige verschil met de grote kinderen is, dat de leerkracht bij de kleuters blijft zitten op gelijke ooghoogte, als ze samen hun probleem uitpraten.

Kun je nog meer met de stopmethode? Ja, observeren en geweld tot staan brengen!

- Een kind, dat heel vaak stop zegt, wordt wellicht gepest!

- Een kind, dat vaak door een stop van andere kinderen heen gaat, moet beter leren, dat stop betekent dat je moet stoppen. Informeer eens bij de ouders of hij thuis goed luistert, of niet.
- Een kind, dat veel het woordje "stop" te horen krijgt, terwijl u bij herhaling het kind niets bijzonders ziet doen, wordt wellicht in de groep onvoldoende geaccepteerd en gepest.
- Een kind, dat alleen "stop" zegt, maar niet wil aangeven waarom, kan baat hebben bij sociale vaardigheidstraining (zie hst. 10).
- Stop zeggen is eigenlijk een ander vorm van nee-zeggen. Een kind, dat geen stop durft te zeggen, durft waarschijnlijk ook geen nee te zeggen. Een gesprek met de ouders hierover kan dan zinvol zijn, want het aangeven van je eigen grenzen is heel belangrijk. Durft een kind zijn grenzen aan te geven?
- Met de stopmethode neem je voor een deel kinderen die geweld gebruiken de wind uit de zeilen. Kinderen gebruiken soms geweld, omdat ze zich willen laten doen gelden, of omdat ze zich heel erg irriteren en ontploffen. Voordat ze zo boos worden kunnen ze tegen diegene zeggen, die irriteert: "stop". Kinderen die geweld gebruiken, omdat ze zich willen laten doen gelden kun je soms helpen door het zelfbeeld te verhogen; zie hst. 9. Daarnaast vind ik, dat je geweldplegers straf moet geven, maar ook dat je met deze kinderen in gesprek moet blijven.
- Of u nu wel of niet de stopmethode hanteert.....fysiek geweld mag ook *voor, tijdens en na* het woordje "stop" niet gebruikt worden. Het is zinvol om op schoolniveau af te spreken wat de procedure is als een kind geweld heeft toegepast. Leg de procedure duidelijk uit aan de leerlingen en beschrijf alles goed in de schoolgids. Een afspraak kan zijn, dat de ouders van het kind dat geweld gebruikt heeft wordt gebeld en / of op school moeten komen.

Bijlage 2

Regels tegen pesten

1. We noemen elkaar bij de naam
2. We spelen allemaal samen (iedereen mag meedoen)
3. We blijven van de spullen van een ander af
4. We doen elkaar geen pijn (niet met woorden en niet met daden)
5. We lossen ruzie/problemen/conflicten op door met elkaar te praten
6. Word je gepest? Vertel het! (ouders/ leerkracht/ klasgenoot)
7. We beoordelen andere kinderen niet op hun uiterlijk (We accepteren de ander zoals hij/zij is)
8. Als we zien dat een kind gepest wordt, vertellen we dat ook aan de leerkracht.

Bijlage 3

Taakbeschrijving coördinator.

- Er op toezien dat alle collega's (door de groepen waarbij dat van toepassing is) de vragenlijst invullen en erop toezien dat het hele protocol gevolgd wordt door alle collega's.
- Inventarisatie pesters / gepesten na het invullen van de lijsten.
- Inventarisatie overige pest-meldingen (formulier Els).
- Vraagbaak voor collega's met pestproblemen in de groep. Aanleggen een klapper / infotheek aan met achtergrondinformatie.
- Op de hoogte blijven van nieuwe ontwikkelingen omtrent pesten.
- Eventuele nieuwe literatuur en hand-outs bekend maken bij het team.
- Zoeken naar een cursus die ons inhoudelijk sterker kan maken als coördinatoren.

Vragenlijst

1.	Ik heet
2.	Met wie ga je in jouw groep om? (speel je wel eens, praat je wel eens, werk je eens mee samen) <hr/> <hr/> <hr/>
3.	Met wie ga je in je groep niet om? (speel je liever niet mee, praat je liever niet mee, wil je niet mee samen werken) <hr/> <hr/> <hr/>
4.	Wie pesten in jouw groep andere kinderen? <hr/> <hr/> <hr/>
5.	Wie worden in jouw groep door anderen gepest? <hr/> <hr/> <hr/>
6.	Wie zijn in jouw groep het meest populair? <hr/> <hr/> <hr/>
7.	Wie zijn in jouw groep het minst populair? <hr/> <hr/> <hr/>
8.	Wie vind je in jouw groep aardig? <hr/>

	<hr/> <hr/> <hr/>
9.	Wie vind je in jouw groep onaardig? <hr/> <hr/> <hr/>
10.	Wie is in jouw groep je beste vriend/vriendin? Je mag er meer opschrijven! <hr/> <hr/> <hr/>
Kleur bij de volgende vragen het bolletje dat bij jou past	
11.	Word je dit schooljaar gepest? ☐ Ja ☐ Nee Als je NEE hebt gekozen ga je verder met vraag 16 Als je JA hebt gekozen ga je verder met vraag 12
12.	Hoe vaak word je gepest? ☐ 1 keer per week ☐ 2 keer per week ☐ Elke dag
13.	Waar word je gepest? Je mag meerdere antwoorden kiezen. ☐ In de pauze ☐ Tijdens de lessen in de klas ☐ Op de gang ☐ Op weg naar school of terug naar huis ☐ Anders _____

14.	<p>Hoe word je gepest? Je mag meerdere antwoorden kiezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ik word geplaagd en vind dit niet erg ○ Ik word geschopt, geduwd, geslagen ○ Ik word uitgescholden, uitgelachen.. ○ Ik word bedreigd: bijvoorbeeld 'we gaan je na school pakken' ○ Ik word altijd buiten gesloten ○ Er worden spullen van mij kapot gemaakt ○ Er wordt gezegd dat ik dingen moet doen: bijvoorbeeld 'je krijgt snoep van mij als je doet' ○ Ik word op een andere manier gepest. Namelijk _____ _____
15.	<p>In welke groep zitten de kinderen die jou pesten? Je mag meerdere antwoorden kiezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In mijn eigen klas ○ In een andere groep namelijk groep _____
16.	<p>Hoe vaak heb je dit schooljaar andere kinderen gepest?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ik heb dit schooljaar niet gepest (dan mag je verder met vraag 18) ○ Ik heb 1 of 2 keer mee gepest ○ Ik pest vaker kinderen ○ Ik pest elke week kinderen ○ Ik pest bijna elke dag kinderen
17.	<p>Als je kiest om anderen te pesten. Dan doe je dat vooral:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Omdat je vroeger werd gepest, en dit niet weer wilt ○ Omdat jij je verveelt ○ Omdat je pesten leuk vindt ○ Je zit bij een groepje kinderen die willen dat je mee pest ○ De leerling die je pest eerst ook altijd heeft gepest ○ Omdat je wilt laten zien dat je sterk bent en alles aan kan ○ Omdat pesten laat zien dat je mee telt in de groep ○ anderen vinden jou stoer omdat je pest ○ anders _____ _____
18.	<p>Ken je kinderen uit jouw klas die gepest worden?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ja, hoeveel zijn er dat _____ ○ Nee
19.	<p>Ken je kinderen op school die vaker andere kinderen pesten?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ja, hoeveel zijn er dat _____ ○ Nee

20. Als je weet dat er kinderen pesten of jijzelf gepest wordt, met wie zou je er graag over willen praten? Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Mijn ouders
- Mijn juf
- Mijn vrienden
- Mijn opa / oma
- Iemand anders _____

21. Wil je nog iets vertellen?

22. Heb je een belangrijke tip over pesten of voor iemand?

Lees je antwoorden nog eens na. Heb je alles goed en eerlijk ingevuld????
Dankjewel!!!

Bijlage 5

Inventarisatie Pestproblemen

Basisschool Leyenbroek

Datum:

Melding aangenomen door:

Naam melder:

Overige gegevens:

Beschrijving incident (wat, waar, wanneer, wie):

Afspraken / advies:

Evaluatie op:

Resultaat / afronding: